

B é t s.

Tegnap estve, vissza érkeztek *Ferentz*, és *Károly Fő Hertzegek Budáról*.

Szisztóvból érkezett hiteles Ürtől értették, hogy a' Békesség' dolga most minden órán kívánt végre fog hajtatni. — Az említett Úr, 5 hónapokat töltött *Szisztóuban*. — Beszélli, melly nagy örömmel fogadták ott Gr. *Eszterházy Ferentz* Követünket, midőn az a' maga setét kék aranyos formaruhájában első látogatásokra ment a' Ministereknek. Kérdeztük, ha volt e' abból valami? hogy Gróf *Eszterházy*, eggyik *Török* Miniszterrel, úgy nem különben a' *Prussziai* Miniszterrel *Lucchesini* Úrral is nagyon ölzve akasztotta volna a' tengelyt, a' mint ezt némelly Újság-Írók hirtelték. Reménylett feleletet vettük kérdésünkre, hogy t. i. legkisebb hitelt sem érdemlenének azon hirtelések. — Hogy vissza érkezett Juliusnak 18-dikán Gróf *Eszterházy Szisztóba*, alig találták helyét a' *Török* Ministerek. — A' *Török* Ministerek hárman vagynak: egy *Reis-Effendi*, és két Pápok. Ezek mind a' gan egy oldalon ülnek a' Gyűlésben; mellettek a' Titoknokok, és Tolmácsok: a' másik oldalon pedig a' mi 2 Követünk, 's az *Anglus*, *Prusszus*, és *Hollándus* Követek. Az elsőség, vagy a' rang eránt most semmi vetekedés nintsen.

A' múltt Vasárnap estve, érkezett ide az országló *Württembergi* Hertzeg, Feleségestől, *Hohenheim* Grófnak nevezete alatt. Szállott az itt lévő Miniszteréhez, B. *Bühler*hez. Hétfőn a' Hertzeg, Kedden pedig a' Hertzegné tiszelték meg látogatásokkal, az egész T. sász. 's Kir. Familiát.

Örömmel írhatjuk Gróf *Károlyi Antal* ő Keg. elmességéről, hogy már ottan ottan lovagolhat, melly jele, hogy sokkal jobban érzi magát. A' napokban meg látogatta, a' Kapitánysága alatt lévő Ns Magyar Testőrző Sereget is.

Ama' nagy nevezetű, 's érdemű *Sonnenfels* Ud. Tanácsos Úr, véget vetett sok foglalatossá-

N

sá-

sági, 's koros vólta miá, a' *Politika*' tanításának. Fel váltotta a' Professzorságban *Watherod* Úr, ki az előtt a' Közöns. Historiát, tavaly pedig a' *Statistikát* tanította.

A' néhai *Lengyel* Gárda' Kapitánnya, *Herzeg Csatorinsky*, *Bétsbe* jött két hetekkel ez előtt *Varsóból*. Ennek az Úrnak, tellyességgel nem innye szerént vagyon az új Konstituczió. Sok más *Lengyel* Uraságok is múlatnak most itten. Hét, 's több *Fő Lengyel* Dámák pedig lakó helyül válaszfolták *Bétset* magoknak.

Ursitseniből (*Oláh Országból*) ezeket írta Jul. 29-dikén, egy érdemes levelező Társunk:

„E' folyó hónapnak 26-dikán, oda hagyták Gróf *Erdödy*, és B. *Barkó* lovas Regementjei a' *Bukuresti* Táborát. Az első, a' *Jalovitza* vize' túlsó partján fekvő falukat szállotta meg, 's egész a' *Dunáig* tart elől vigyázó Strázsákat; a' másik pedig ugyan az említett *Jalovitza* vizének innen-tő részén állapotodott meg, egy Osztályán kívül, melly is az *Argis* felé indult.

A' Nagy Vezér, *Matsin* felé indította vissza *Hirsovától* a' maga Seregét, 's *Janovitza*, vagy *Satonó* mellé, *Matsintól* mintegy egy óránnyira szállította táborba; de maga, izemellyessen még mind ekkoráig *Hirsovánál* múlat. Közönségesen úgy beszélik, hogy a' napokban szándékozna utolsó szerentséjét próbálni az *Oroszok* ellen *). —

A'

*) Egy *Bukuresti* Tudósítás szerént, *kitsinben* múlt el, hogy a' Nagy Vezért össze nem darabolták tulajdon Emberei *Siumlában*, a' *Matsini* szerentsétlen ütközet után; 's ha el nem szaladt volna: most nem világítana többé. — Azt is írják, hogy mindjárt az említett ütközet után, nekik estek a' Török Arauták a'

Jan.

A' Brájlai Törökök, kik gyakran járnak ide kereskedés végett, magok 's mi közöttünk tökéletesen el-végeztetettnek hirdetik a' háborút."

Más, név nélkül való Irás is ment mostanában, a' minap említetten kívül, ő Felsége' kezébe, mellynek homlokán ez olvastatott: *Quod spero, & placeo, si placeo Tuum est.* Horatius. Mivel ez az Irás is derekassan vagyon fel-téve: ki hirdettette ő Felsége a' Bétsi Udvari Újságban, hogy személylyessen kívánná annak is esmérni a' Szerzőjét, 's vele beszélleni; melly végre ezen hónapnak 4 dik, 5-dik, és 6-dik napjait rendelte.

Magyar Ország.

Nádor-Ispány ő Kir. Fő Hertzezsége' Beszédét, mellyel *Eszterházy Antal* ő Hertzezségét, Ns *Sopron Vármegyei* Fő-Ispánságába bé-iktatta, kívántuk közleni maga valóságában, melly is így következik:

„Terminatis nuper Regni Comitibus, quorum jucundam memoriam nec in posterorum animis extinguendam esse confido, dum Augustissimum Caesarem, et Regem Apostolicum, Patrem meum venerandissimum ad alios, benigno, ac iusto Suae Majestatis Sceptro commissos Populos sequer, non poteram Patriam hanc, jam nunc meam etiam, felicioribus auspiciis repetere, quam ut in ipso reditus Limine illustri hac, qua hodie defungor, Missione ornarer. Sua Majestas Caesareo-

N 2

Re-

Jantsároknak, 's többet el pusztítottak belőlök, mint a' mennyin az Oroszokkal való verekedésben hüllottanak el azok hozzául. E' dolog végett a' Jantsárok a' Szisztóvban lévő Ministerekhez folyamodtak; az Arnauták pedig nagy részent által mentek az Oroszokhoz.

Regia et Apostolica probe gnara Tuorum, Illustrissime Princeps! tam quae ipse habes, quam quae a magni nominis Avis Tuis in te transderivata sunt, meritorum, datum Illustri Tuae per Augustum condam *Leopoldum Primum* Prosapiae Comitum Provinciae hujus *Sopron* Honorem Tibi quoque dandum duxit. Dum itaque Sua Sacra Caesareo Regia, et Apost. Majestas Te, Illustriss. Princeps! Dignitate hacce ornavit: Justitiae litavit. Eoque magis haec mea Provincia mihi solatiofa est: quod honorem isthunc meritis Majorum Tuorum, Tuisque deberi sciam. Quare dum munus Supremi Comitum Comitatus hujusce cum omnibus ad illum spectantibus Praerogativis Tibi, Ill. Princeps! Nomine Suae SS. Majestatis trado; id adhuc superest: ut Tu adfixum eidem muneri Sacramentum nuncupare velis. Faxint Superi! ut Tu, Illustriss. Princeps! quam diutissime Provinciae huic ea ratione moderari valeas, quam a morum tuorum comitate, inviolabili in Regem nostrum fide, ac insigni in Patriam pietate et Ego mihi polliceor, et ipsa haec Provincia abs Te jure optimo expectat. Vobis vero, omnium Ordinum Status! quos nunc primum salutandi occasio mihi obtigit, majorem in modum gratulor: quod Augusti providentia hunc, cui debitam praestituri estis paritionem, acceperitis Moderatorem. Perfruinini diu tam hac, quam et illa communi Patriae Nostrae *Æatitate*, quam paternum, ac pium Regis, et Domini Nostri clementissimi Gubernium certo pollicetur, et jam dedit.“

(Az *Eszterházi* Pompáról meg ígért *Tódlék*okat nem iktathattuk ide ez úttal, a' helynek szük vólta miá.)

Budáról, Auguszt. 7-dikén. „Tegnap, estvéli 6 órakor vezetteték bé *Nádor-Ispány* ő Kir. Fő-Hertzege, születéséhez, 's méltóságához illő fényes pompával *Buda Várába*. A' bé-vezetés közben hangzottak a' harangok mindenfelé, dörögöt-

göttek a' Vár' bástyáira ki szegzett ágyúk, 's az ölfve csoportozott sokaság' szájából sűrűen emelkedett fel az *Ellyen* kiáltozás az Ég felé. Elöl jöttek a' *Pesti*, és *Budai* gyalog, és lovas Kompaniák, musika 's trombita szóval; azután az ide való fő Posta - Hivatalnak sipoló, 's durrogtató Legénnyei, a' Posta - Tisztekkel együtt. Ezeket követte a' *Kúnokból*, *Jászokból*, 's *Pest Vármegye'* Nemeseiből álló Lovas Sereg; ezt pedig az Uraságok' hintajaiknak hosszú sora, melyet végre a' Nádorispányi Zászlóally váltott fel. Ez után jött maga a' Fels. Nádor-Ispány, a' Kir. Nemes Magyar Testörzöktől, 's más lovagló Gavallérok-tól kísértetve. — Tiszteleteket tett a' Vár' udvarán mind a' rendes, mind a' szabad akarat szerént fegyverbe öltözött nemes és nemtelen Polgárság, 's azzal el oßlott. Meg nyittatott annakutánna a' várbéli játék néző hely, de a' Fő Hertzegek meg izenték, hogy reájok ne várakozzanak a' játéknak el-kezdésével. Hozzá is fogtak *Kotzebue'* azon esmeretes, és igen kedves Darabjának jádzásához, melly *Die Indianer in England* (*Az Indiaiak Angliában*) nevet visel, és már a' második részt jádzották, midőn meg jelentek a' Fő Hertzegek. Hármazott tapsolással, 's *Ellyenek* kiáltozással fogadta őket a' Teátromi Gyülekezet, melly szíves tiszteletet szembe tűnő örömmel, 's példás kegyességeknek bizonyításával vették ő Kir. Fő Hertzegeik. A' játéknak végét nem várták; meg akarván hihető a' világosítást (*illumínáziót*) tekinteni, melly, valamint Buda, 's *Pest'* belső és külső Városaiban: úgy Ó Budán is közönséges vala. A' parádé-piatzon emeltt magas győzedelmi kapu is meg vólt mind két felől világosítva. Világoskodtak a' *Pesti*, és *Budai* Város Házak előtt álló győzedelmi kapuk is, 's fejér és veres bor folyt rólok. — A' Béiktatás' pompájára még nagyobb készültek tétetnek mind a' két Városban.

Ezen

Ezen vigasságok felejtetik velünk azon gyászos látást, melyet okozott itt körül belől ezen hónapnak 3-dikán délután, a' rettenetes felhőszakadás. Az úgy nevezett *Kristina-Városában*, úgy nem különben a' *Rácz-Városban* is Dunának gondolta volna az ember, a' környül álló hegyekről nagy sebességgel le omlott viz-özönt. Felette sok károkat is tett ez a' pintzékben, föld alatt lévő tsatornáokban, és még az épületekben is, kivált az alacsonyabbakban, úgymint a' melyeknek szélire le tsapott az ablakaikon a' viz, 's belőlök külömbkülömbféle házi eszközöket, és portékákat el seprett. Nagyon bé fizetett különösen *Buda Városa* Majorjának (*Pradernek* nevezik), 's néhai Gróf *Nitzky* kertjének, és az abban lévő épületeknek. *Budakeszi* nevezetű falu' határáról is el hordta a' kereszteket. Sok juhok lettek *Neptunus*' prédáivá.

Később' érkezett más *Budai* Tudósításból ezeket közöllyük: „Augst. 6-dikán délutánni 2 óra felé érkeztek bé *Ferentz* és *Károly* Fő Hertzegek *Budára*, a' *Fejérvári* kapun, 's olly sebességgel fel vitettek a' Várba, hogy kevéssen esmerhettek reájok a' néző sokaság közzül. A' Várból *H. Eszterházy*' házához mentek, a' honnan nézték a' Nádor-Ispány' bé-vezettetése pompáját. — Nádor-Ispány ö Kir. Fő Hertzegsége, délutánni 3 óra tájban érkezett, Gróf *Eszterházy József* Kamarás Úrral együtt a' Vármegye' széléhez *Vörös-Vár*hoz, a' hol várták már ö Királyi Fő-Hertzegségét, a' Ns Vármegyének következő Deputátusai: *Vátzi* Kánonok Főtisztel. *Bodonyi Sándor* Úr; Gr. *Keglevits Adám*, Első All-Ispány *T. Szily József* Kir. Tanácsos Úr; továbbá, *Kubinyi Lajos* és *Károly*; Kir. Tanácsos *Burián Sámuel*; *Glozius Sámuel*, és *Stupitzky János* Tábla Bíró Urak. Főtiszt. *Bodonyi* Úr tartott Ns *Pest* Vármegye' nevében, egy hollzatska közlöntő Beszédet a' Nádor-Ispányhoz; melyre ö Kir. Fő-Her-

Hertzege röviden, de kegyesen felelt. Megindulván *Vörösvárról*, elől mentek a' Deputátusok' hintajaik; hátul más Uraságokéi; közben pedig a' Nádor Ispányé, Ns Magyar Testörzöktől körülvétetve. Az *Ó Budai* határ' szélénél kézzen állott ő Kir. Fő Hertzege' tiszteletére Báró *Orczy László* ő Kegyelmessége, a' *Vármegyei*, *Kúnsági* és *Jászági*, 's a' *Budai* és *Pesti* Lovas Seregekkel együtt, mellyeket díszes renddel meg indított a' hintók előtt *Buda Városa* felé. — A' több öröm jelentésekhez az is hozzá járult, hogy a' mint közelgetett volna a' Nádor-Ispány *Budához*, külömbkülömbféle Tzigán Bandák ugráltak ki hegedűkkel, a' szőlők alatt lévő bokrokból, 's vig nótákat zengedeztettek az óhajtott Fels. Vendég' füleibe. — *Mária-Tzellen* alól, egy igen gazdag és fényes győzedelmi kaput állított fel az *Ó Budai* Zsidóság. 18 Baldaginomokat tartottak itt ki terjesztve, ékes öltözetű Iffjak. Két felől állottak a' Nép' Vénnyei, a' Gyermekek és Leánykák pedig virágokkal 's koszorúkkal hintették az utakat. A' Rabbi, egy rövid Beszéddel idvezlette a' Nádor Ispányt; az egész Zsidó Nép pedig vivátot kiáltott. — Hat óra vólt, midőn bé ért a' *Bétsi* kapun Nádor-Ispány ő Kir. Fő-Hertzege *Buda Várába*. A' parádé-piatz' elein készültt győzedelmi kapunál, *Buda Városa'* rendes Notáriusa *Spóth György* Úr közöntötte a' Város' nevében ő Kir. Fő Hertzege'jét. — Minekutánna meg nézegették volna *Budán* ő Kir. Fő-Hertzege'ik, sok Méltóságokkal együtt, a' parádé-piatz' elein, úgy nem különben a' Városháza előtt álló győzedelmi kaput, mellyet mind kettőt *Buda Városa* készítettett: által mentek estvéli 10 óra tájban *Pestre*, a' hol hasonlóképpen el járták a' nevezetesebb világosításokat. — Az Universitas is készítettett ezen jeles alkalmatosságra egy alkotványt; de a' mellynek le-írását, valamint a' győzed. kapukról való bővebb említést

tést is másszorra kéntelenítettünk halasztni. — Aug. 7-dikén, a' Deputátziók' Tagjai botsáttattak audientziára. — Estvére tántz volt Ország Birája ö Kegyelmességénél. 8-dikon bé ült Nádor Ispány ö Kir. Fő Hertzsége, a' Kir. Helytartó Tanátsnál a' maga Elölülői Székébe. Délutánni 6 óra után, *Beleznai* Generálisné' kertjébe mentek ö Kir. Fő Hertzségeik. Onnan vissza érkezvén a' Duna' partján lévő kies mulató helyet látogatták meg. Estvére állortzás Bál volt az Ország' Házában. “

Szikszerűl, Juliusnak 22-dikén. „A' *Mérai* (itt *Abaújban* fekvő helység) Mólnár Gazda már régólta szereti a' maga Kotsisnéját. Történt ez előtt elszendövel, hogy hirtelen halállal meg hal a' Kotsis. Ambár már addig is volt gyanúság a' Mólnár, és a' Kotsisné ellen, hogy talán ök lehettek eszközei a' gyilkosságnak; mindazáltal tsak ugyan nem világosodhatott ki a' gonofszág, némelly hitetlen Tanúk miá mind az ideig, míg az elsöt más gyilkosság fel nem fedezte. A' múlt héten a' Mólnárnét halva találták, a' malom' kerekei alatt. Hivattatik a' Vármegye' Seborvosa, ki is, nem tudván a' Mólnárnak a' maga Feleségével volt rossz életét, a' halált előbb természetinek állította. De meg intetvén az eránt, vigyázóbb szemekkel kezdte vizsgálni a' holttestet, 's reá talált annak nyakán a' fojtogató ujjak' körmei helyeire, 's más jeleire is az erőszakos halálnak. Már a' *Kassai* Tömlöztben ülnek mind a' Mólnár, mind a' Kotsisné, 's minden bizonnyal hathatós példát fog rajtok tenni az Igazság, másoknak tanúságokra.

Tegnap előtt itten vásár volt. A' tiszta gabonának árra reggel 8 márváson ment; de estig 4 márvásokra szállott, és még alább is fog menni. Sokan tsalattattak meg tsak ebben a' vásárban is, mert látván a' 8 márvásos gabonát, mellynek árra ez előtt egy héttel még 4 forint volt, kap-
tak

tak a' nyereségen, 's mohón vásároltak; de est-
vére siránkozva árulták már 4 márvásokon, a'
mit reggel két annyi árron vettenek. Bú' el-
felejtéséért, tele itták magokat. — Itt' még a'
Kóldúsok is düléngézve tisztelték meg a' bővsé-
get. Bóldog Ország, mellyben eggy aratás illy
bővséget 's oltsóságot eszközölhet; de még bói-
dogabb volna, ha a' józan előre való látás, 's
a' bölts rendelkezések meg mentenék azt az el múltt
szükségnek újjabb vissza - térésétől. Ha más Or-
szágokra vetjük szemeinket, inkább lehet az el-múlt
szük idöket szégyenlenünk, mint sem hogy azokat
az Éretnekek' meg-szenvedésének tulajdonítnánk a'
Jászberényi Franciskánussal.“

A' Ns Szabolts Vármegyei Zsidóság, következő
Beszédet készített, B. *Splényi Gábor* ö Kegy.
Fő Ispányi Béiktattatásának pompájára:

'Sólt. 42. Rész. 2. vers. „Halgassátok meg
ezt minden Népek: vegyétek eszetekbe mindnyá-
jan Földnek Lakosai. Ti is, mind köz Embe-
reknek Fiai, 's mind Neméseknek Fiai, egyetem-
ben Gazdagok, és Szegények. 'S. 89: 2. Az Úrnak
kegyelmét mind örökké éneklek; minden Nem-
zettségről Nemzettségre hirdetem a' te igazságo-
dat. *Jerem.* 10: 12. A' ki teremttette a' Földet az
ő erejével, ki rendelte a' Világnak kerektségét ő
böltsességével, és az ő értelmével ki terjesztette
az Egeket. *Dániel* 12: 21. És ő, a' ki meg vál-
toztattya az idöket, és az idöknek részeit; le-
veti a' Királyokat, és szerez Királyokat; ad böl-
tsességet a' Böltseknek, és tudományt a' Tudó-
soknak. *Sámuel* 10: 24. Láttjátok e', a' kit vá-
lasztott az Ur, hogy nintsen ő hozzája hasonló
az egész Nép között. Ellyen a' Felséges *Második*
Leopold Tsáfszár, Királyunk. 'Sólt. 72: 17. Neve-
kedjék az ő Neve, és meg áldassék; uralkodjék
eggyik Tengertől fogva a' másikig, és a' Föld-
nek határjáig. — 2. *Krónik.* 9: 8. Légyen a' Te
Urad

Urad Istened áldott, ki tégedet annyira szeretett, hogy helyheztené tégedet ő székibe, hogy lennél Uradnak Istenednek Királya; és tégedet választott, hogy szolgálatnál igazságot, és ítéletet. — *Sámuel* 3. 9. De kitsoda ítélheti meg ezt a' sok számú Népedet? — 2. *Móses* 18: 21. Választott azért a' Népei közzül Isten-félő Grófokat, Bárokat, és bölts Urakat, kik az ő Országának Vezérlői és Birái legyenek. — 'Sólt. 95: 6. Jöjjetek el, imádjuk a' mi Teremtő Urunkat, hogy rendelte minékünk Fő Ispánynak, Vezérlőnknek, és Pátronus Urunknak Mélt. Báró *Mihálydi Splényi Gábor* ő Excellenziját. *Esa.* 11: 4. Ki is igazságban fogja itélni a' Szegényeket, és dorgálni a' Földnek Alázatosit. 'Sólt. 24: 5. Vegyen áldást az Úrtól, és igazságot az ő idvezítő Istenétől. 5. *Móses* 17: 20. Hosszasodjon az ő ideje uralkodásában, a' Nép között: magának, és Gyermekeinek örökösen. *Esa.* 33. Az ő idejének állandósága, erőssége, és boldogsága lészén a' böltsesség, és tudomány; az Urnak félelme lészén az ő kintse. 1. *Királyok* 8: 52. Hogy az ő szemei nézenek az ő Népeinek, és minékünk szolgainak könyörgéseire mindenkor. Hogy mi is, mind ő Excellenzijának, mind pedig a' mellette lévő Mélt. és bölts Uraknak hosszas életű uralkodásokért az Úr Istent imádjuk, hogy kegyes szárnyaik alatt bátorságos megmaradással lehessünk, Amen.

Aus tri ai Bel gyi om.

Sok Innepek, inkább foglalatatoskodtatják a' szemeket, mint a' szívet; vagynak azonban olly Innepek is, mellyek nem annyira legeltetik a' szemeket, mint sem a' szívet töltik el nemes, és édes érzékenységekkel. Ezen utóbb említett Innepeknek száma közzé lehet méltán számlálni azon jeles, és örvendetes Innepet is, mellyet Jul. 26-dikán szenteltek *Belgyiom'* Közöns. Kormányozói

zói a' tántorodhatatlan *Hívségnek*, és *Vitézségnek*; meg jutalmaztatván ezen virtusokat a' *La Tour* Dragonyos Regementjében, úgymint a' melly ditső remekjét adta törvényes Fejedelme eránt tartozott hívségének éppen akkor, midőn megfelejtkezvén arról az ő vitéz Társainak nagy része, esküvéssel fogadott hitét meg szegte, 's a' zenebonás néppel fogott kezét, melly vak Vezér után indulván, nem akarta soha többé Főnek esmérni, a' kinek szárnyai alatt reménylheti egyedül azt a' bódogságot, mellyet a' tsábító *Vandernoot*' követése által hijjába keresett. — A' megnevezett Ns Regementnek meg - jutalmaztatása így ment véghez: Minekutánna tiszteletet tett volna a' most *Brüsszelben* lévő Svadronja ezen N. Regementnek az udvari Palota előtt, fel mentek a' Kapitányok, Hadnagyok, és Alltisztek, *Kristina*, és *Albert* ő Kir. Hertzegségeknek külső szobájokba, a' hol *Kristina* Fő Hertzegné 800 német forintot érő arany érdem - pénzt kötvén fel tulajdon kezeivel a' Regement' zászlójára, így szóllította meg a' Tiszteket: „*Vegyétek jutalmát a' Ti vitézségteknek, 's a' mi Fejedelmünk eránt való hívségteknek. Nekünk mindnyájunknak meg kell halnunk; de a' ti ditsőségtek halhatatlan, 's példa lesz az az ifjú Katonák előtt, kik ti utánatok követhetnek.*“ Az említett érdem - pénznek egy-egyik oldalán szemléltetik *II. Leopold*' Képe; a' másikon pedig következő értelmű irás: „*A' Császárs és Király által meg esmértt hívségéért, 's vitézségéért a' La Tour Regementjének.*“ Ezen-túl a' nagy parádé - piatzra mentek ő Kir. Hertzegségek, a' *Würtembergi* Hertzegtől, *Báró Bender* Fő Vezértől, sok Generálisoktól, és Stabális Tisztektől kísértetve, holott vivátot kiáltott *II. Leopoldnak*, 's *Kristinának*, és *Albertnek* a' Kormányozó; mellynek hallása másokat is felbuzdított hasonló kiáltásra. — Ez napon, külömb-

kü.

külömbféle Tartományokbéli Tifztviselők nyertek Kamarás - Uri Kultsokat, állandó hívségeknek jutalmául. — Juliusnak 28 dikán tartatott *Meklen (Mecheln)* Városában, az azon nevet viselő Tartomány' Hódolásának Innepe.

Ólafz Ország.

Ő Szentsége a' Pápa, parantsolatot küldött *Coloniába*, az ott lévő Nuntziussának, hogy míg *Aachenben* fog múlatni a' *Svéd Király*, mennyen el hozzája, köszöntse az ő Szentsége' nevével, 's ajánlja királyi kegyelmébe a' *Svéd Országi Katholikusokat*. Az említett Nuntzius irt már vissza *Romába*, 's jelentette, hogy nem tsak kiváltképpenvaló kegyességgel fogadta őtet a' *Svéd Király*; hanem az erántt is nagy kívánságát jelentette ő *Svéd Felsege*, hogy *Nuntzius legyen Romából az ő Udvarándl.* — Még utóllýára a' *Protestáns Udvarokat* is öszve fogja kaptsolni a' *Politika* a' *Római Udvarral!*

A' *Genuai Közön. Társaság*, minden óltalom-készületeket meg tett a' *Szárdinai Udvar* ellen, úgymint a' mellyel perbe keveredett a' határok erántt: ugyan azon időben mindazáltal eleit igyekezett venni az egymás ellen való fegyverfogásnak, mert a' *Spanyol Ministériumot* tette fel *Köz-Bírónak*, melly a' fenn forgó pert el igazítaná. A' *Szárdinai Udvar* el-fogadta ezen fel-tételt; a' *Spanyol Udvar* is a' *Közbenjárósgot*: de nem mint *Köz-Bíró*, hanem tsupán mint részre hajlás nélkül való Barát; a' kinék ítélete tehát egyik részt sem fogná kötelezni. Már azólta mind a' *Szárdinai Udvar*, mind a' *Közönséges Társaság* küldötték Jelentéseiket a' *Spanyol Udvarhoz*. *Szárdinia* azzal vádollya *Génuát*, hogy ő vólt a' meg-támadó Fél, 's az láttatott tzellyá lenni, hogy, mint *Frantzia Országnak* Frigýese, dolgot adjon a' *Szárdinai Királynak*,
melly

melly által el foghassa azt a' Frantzia dolgokba való avatkozástól.

Spanyol Ország.

Hogy a' *Frantzia* változásoktól annál inkább meg őrizhesse a' *Spanyol Király* a' maga Országát, nem elégedett meg a' *Frantzia Ország*gal határos l'éleket erőssen meg rakni Katonákkal; hanem közelébb következendő foglalatú' Rendelést is bortsáttatott *Cifuentes* Ministère által minden Tartományokhoz:

„Mínthogy méltán tart tőle a' Király, hogy a' zabolátlan szabadságnak gözítől meg részegedett *Frantziák*, *Spanyol Országban* is el akarják terjesztetni a' magok utálatos gondolkozások' módját; és ezen t'éloknak el éérésére, holmi serpenyő-földozákat, köszörüsöket, 's más efféle járvány-élet' nemét folytatókat vettek fel eszközül, a' kiknek számok felette nagyra nevededett már *Spanyol Országban*: erre nézve parantsollya a' Király az Ország' Törvényfz'ékeinek, hogy a' gonofznak meg előzése végett, szorgalmatoslan szemmel tartsanak 's fel irjanak minden idegeneket, valakik mesterségek' üzése végett egy helyről más helyre vándorolnak; és egyébaránt ugyan ne bántsák: de ha a' fenn említett gondolkodás' formája szerént írott könyvek találtatnának nállok, akár írásban, akár nyomtatásban; vagy ha tsak azon gondolkodás' módja szerént beszéllenek is, legottan el kell őket fogatni, 's egyenessen a' Ministerek kell eránta jelentést tenni.“

A' *Spanyoloknak* tengeri erejek, 73 öreg hajókból áll mostanában, mellyek között tiz 112 ágyúsok vagynak, 's tsak keittő van 58, és eggy 54 ágyús. Még derekabb vólna ezen tengeri erő, ha elégedendő tapasztaltt hajós Legényeket lehetne kapni.

Az

Az egész Seregnél meg nagyobbította a' Király a' Tiszteknek fizetését, valamint a' maga Testörzöiét is átallyában.

Mód nélkül való hévség uralkodott ezen a' nyáron *Spanyol Országban*, úgy hogy Juliusnak első napjaiban, mindenkor a' 28-dik mértéket (grádust) mutatta, az idő-jarást mutató eszköz (Thermometrum).

Juliusnak 10-dikén, egy rendkívülvaló Kurir érkezett *Orán Várából* (*Afrika' széléről*) *Mádrítba* azzal a' hirrel, hogy a' maga szavát meg nem állott *Marokkói* Tsálszár, Májusnak 28-dikán szörnyű tüzzel vivatta *Orán Várát*. Ezernél több ágyú lövést tett annak a' Népe, 's nem is minden foganat nélkül; de a' *Spanyolok* is ugyan lelkesen ellent állottak. 166 bombákat, 356 gránátokat, 1264 hosszú ágyú - és 103 kártáts-golyóbisokat lőttek az Ellenségre, 's olly pulztítást tettek benne, hogy kéntelen volt az, sok haszontalan próbái után széllyel lövöldözni a' maga batteriáit, 's magát vissza vonni.

Elegyes Történetek.

A' *Prussziái* Birodalom' Tartományai számára régöltától fogva munkába vétetett közöns. polgári Törvény-Könyv immár el-készítettett, 's a' múltt Mártziusnak 20-dikán ki adott Kir. Nyilt-Levélben (Patens) a' jövő 1792-dik Elzt. Jun. Hónapjának elsője rendeltetett annak felvételére; hogy akkoráig mind a' Birák, mind más Lakosoknak is idejek leheffen vele megismerkedni. Ennek fel-vételével, nem lesz többé helyek a' *Római*, avagy más idegen Törvényeknek, mellyekhez olly sok ideig kelle magokat alkalmaztatni a' *Prussziái* Tartományoknak; hanem a' különös tartományi (provincialis) Törvények, 's Városok' Rendtartásaik meg maradnak az ideig magok valóságokban, míg őfzve
fze.

szedetvén 's meg vizsgáltnván, rendbe vétethetnek, 's a' jelenvaló időkhöz, és körülállásokhoz képest közelebből meg határozthatnak; a' midőn minden Tartomány' számára, a' közönséges Törvény - Könyvnek Tóldalékjául különösen ki nyomtattatnak.

A' *Lengyel* Nemzet' Gyűlése is rendelést tett vólt a' maga el oízlása előtt Jun. 28-dikán, egy *Polgári és Crimindlis* (vétkekre ügyelő) Törvény-Könyvnek, úgy nem különben mind a' két rendbéli Törvénykezés' módjának el készítéséről. E' végre Deputátziót rendelt nem tsák az Ország-Gyűlése' Tagjaiból, hanem más Polgáriból is a' *Lengyel* Köz. Társaságnak, kiknek eleikbe adta, hogy az eddig való Törvény - Könyveket tartsák magok előtt sínór-mértékül; meg engedte azonban nékik, hogy ha nem talátnának némelly szükséges Törvények az említett Törvény-Könyvben: ezen fogyatozást más Tartományok' Törvény-Könyveiknek, és a' Természeti Törvényeknek út-mutatások szzerént ki-pótolhassák, 's az újjonnan hozandó Törvényeket, meg-erössítés végett a' Rendek eleibe terjefzthessék. Hogy pedig ezen nagy munka annál nagyobb tökéletességgel mehellén véghez a' Nemzet' hasznára: megparantsoíta a' Deputátziónak, hogy adjon ki a' munka' sorjáról bizonyos útasítást, mellynél fogva minden Hazafiak dolgozhassanak abban, valakiknek tsak tehetségek 's akaratjok vagy on olly fő dologban szolgálni a' Hazának. Húsz-ezer lengyel forint jutalmat rendelt annak a' Nemzet Gyűlése, a' kinek Irását a' Nemzetre nézve leg jobbnak, 's hasznosabbnak itéli a' Deputátzió. Az illy formán el készülendő kettős Törvény - Könyv *Codex Stanislai Augustin*ak fog neveztetni.

Frankfurtból igen különöst irnak, hogy t. i. a' *Hessen-Casseli* Landgráf két millió tallért adott vólna

vólna költsön, ötödfél forint interesre *Hollandia* Tartományának. — Nagyon rák módjára mennek a' Világ' dolgai! — Ez előtt *Hollandiához* folyamodtak szorúltságokban a' nagy Hatalmasságok is pénzért, 's meg vigasztaltattak: íme most maga is másutt keres pénzt *Hollandia*. Nem hijába van szárnyas lába *Mercuriusnak*, a' Kereskedés' Isténének: hamar el repül egy helyről, más helyre. *Carthagoból*, *Romába*; onnan *Velentzébe*; *Velentzéből* a' hajdani hires *Hanseátika* (Német Országi kereskedő) Városokba; onnan pedig *Hollandiába* vette vólt magát. Most már itt sem tettzik néki eggy időtől fogva. Hová gondolkozik? talán *Amerikába*!

A' *Svéd* Király, haza indúlt Juliusnak 25-dikén *Aachen* Városából, a' hol 6 hetekig múlattott vólt. Nehány napokkal küldötte el maga előtt ama' nevezetes *Bouille* Generálist Fiastól eggyütt, kiket mind kettőjüket a' maga szolgálatjába vett. — Ebből is nyilván való a' *Svéd* Királynak, a' *Frantzia* Udvarhoz való hajlandósága: még inkább ki tettzik pedig ez, azon *Leveléből* a' Királynak, melyet Jun. 27-dikén bocsátott vólt a' maga Követjéhez *Párisba*, a' melyben minekutánna hathatós kifejezésekkel elő adta vólna a' *Frantzia* Király' szerentsétlenségéből vett mély szomorúságát, szívére köti említett Követjének a' Királyról való gondoskodást, 's meg parantsolja néki, hogy az úgy nevezetett *külső dolgokra ügyelő Miniszterrel* (ügymint a' ki már akkor nem a' Királytól, hanem a' Némzet Gyűlésétől függött) semmi tanátskozást ne tartson; 's akarmit közlenek vele úgy, mint Miniszterrel, arra tsak azt felelje: hogy ő, olly rendeletlenségek között semmibe sem erezhkedhetik.

Küldjük az ^{***}u^{***} árkust, az Ország-Gyűlése' ^{***}Hil^{***}loriájához tartozó Aktákból.

Költ *Bétsben*, Auguszt. 12-dik napján 1791.